Vinet som internationellt problem

En orienterande överblick över ett intressant spörsmål.

Föreläsning av J. A. Häggland vid logen "Framtidens Hoppe" möte den 6 september 1923.

Förbudsmotståndarne framhålla bittida och sent, att rusdrycksbruket är en privatsak, att det är blott och bart en mat- och dryckesfråga.

Förbudsvännerna däremot veta, att rusdrycksbruket är till sitt väsen och i det yttersta slöseri annat än en privatsak. De veta, att rusdrycksbruket och rusdryckstrafiken utöva inflytande i socialt, politiskt, och ekonomiskt såväl som moraliskt hänseende. Rusdryckstrafiken kan liknas vid en bläckfisk, som sträcker sina tentakler till och säger sig fast vid samhällslivets olika aktiviteter. Den berör icke endast personer, icke heller blott vårt grannskap, by eller stad, ej heller endast vårt land. **Rusdryckstrafiken utövar ett internationellt inflytande.**

Vinet som internationellt problem är en aktuell fråga, som gives en mycket aktuell orientering av den bekante Åke Jacobsson i en i vår tidning "Reformatorn" (Stockholm) nyligen synlig artikel. Av sagda artikel skall jag taga mig friheten att föreläsa en dal av dess viktigare innehåll samt därtill bifoga några anmärkningar.

Författaren inleder sin artikel med en klassifiering av rusdryckerna och säger härom följande:

"Man kan som bekant indela de alkoholhaltiga dryckerna i tre kategorier: brännvin, öl och vin.

"Var och en av dessa drycker finner sina konsumenter huvudsakligen inom ett visst samhällslager, brännvinet bland kroppsarbetarne, ölet inom den enklare medelklassen, vinet i de högre kretsarna. Även geografiskt sett tillhör var och en av dem i övervägande grad ett visst område: brännvinet den kalla regionen: Skandinavien, Ryssland, Nordamerika, ölet de något längre från polen liggande länderna: Tyskland, England, Holland, vinet slutligen söderns soliga riken: Frakrike, Spanien, Italien, Grekland.

Naturligtvis är detta ett ytterligt skematiskt betraktelsesätt, där en mängd undantag och oregelbundenheter störa indelningen. Men i stort sett är det dock riktigt. Riktigt är också, att kunskapen om vinets framställning kan spåras tillbaka till sagornas dunkel, medan brännvinet är en produkt av sena tiders industri — ordet taget i dess vidsträcktaste betydelse — liksom att brännvinet är den gråa vardagens dryck, medan vinet är festernas speciella attribut.

Socialt, geografiskt, historiskt — **hur man vänder det, blir vinet det förnämsta.** Det är därför också utan ringaste tvivel den av alkoholdryckerna, som är svårast att bekämpa. Det representerar de estetiskt förfinade dryckesvarorna i motsats till det råa brännvinsförbrukandet: man "super brännvin," men man "njuter ett glas vin." Det protegeras i motsats till brännvinet av den socialt o. intellektuellt ledande samhällsklassen, och inom denna ej blott av männen, utan även av kvinnorna."

Striden för bortskaffandet av öl och brännvin är i flesta fall en strid för varje land för sig och inom sig självt, men striden mot vinet är ekonomiskt och därför i sista hand en utrikespolitisk fråga. Åke Jacobsson belyser detta förhållande på sätt som följer:

"Brännvinet och ölet alstrar varje land inom sina egna gränser i tillräcklig mängd, och någon mellanstatlig handel med dessa drycker av någon som helst betydelse förekommer ej. Ett förbud mot dem inom en viss stat kommer alltså inga andra än denna stats egna invånare vid. Men vinproduktionen är ett naturmonopol för vissa bestämda delar av jorden, och varje mot vinkonsumtionen riktad åtgärd, i vilket land den än må företagas, måste av dessa vinproducerande områdens invånare betraktas som en handling att skada deras land, och detta mera i samma mån vinalstringen industrialiseras och alltså arbetar på överproduktion, som nödvändiggör export.

De senaste åren ha givit oss några allom bbekanta exempel på sanningen av vad som nu sagts. Island införde år 1915, såsom första land i världen, fullständigt rusdryckförbud och år 1916 förbjöd Norge försäljning inom sina gränser av brännvin samt vin med mera än 12 proc. alkoholhalt. Vi veta alla, hurusom bägge dessa förbud nyliken måst upphävas i vad vinet angår. Och detta ingalunda på grund av en inom respektiva länder vunnen insikt om förbudets ändamålslöshet, utan helt och hållet på grund av rent och ohöljt tvång från de vinproducerande länderna, ett tvång, som visserligen ej tagit några till det yttre brutala former, men som likväl i här föreliggande fall varit fullt lika oemotståndligt. Att detta varit möjligt, beror på, att de båda nämnda länderna ha en fiskexport, vars värde för Norges del utgör en tredjedel och för Islands mera än hälften av den totala utförseln. Men för denna fisk ha Spanien och Portugal blivit de viktigaste avnämarna, beroende på dessa länders stränga fasthållande vid de katolska kyrkobruken, vilka under fastetiderna kräva avhållsamhet från kött och därmed givit upphov till en utpräglad fiskdiet under dessa tider. På grund av dessa säregna förhållanden ha Spanien och Portugal kommit i den situationen, att de kunnat diktera lagar för det frihetsälskande Norge."

Mycket vore att säga angående vinodlingens naturliga förutsättningar och geografiska omfattning. Men för den knappa tidens skull torde detta få förbigås. Det är dock, för att åhöraren skall bättre kunna sätta sig in i situationen, nödvändigt att lämna en del uppgifter angående de förnämsta vinproducerande länderna samt en del exportstatistik. Härom vill jag citera författaren, som säger:

"Främst i fråga om produktionens storlek — men ej när det gäller dess kvalitet — kommer Italien, med en alstring av i allmänhet mer än 50 milj. hektoliter om året. Odlingen bedrives över nästan hela landet och omfattar c:a 4 milj. hektar. Hur ofantlig denna yta är, förstår man kanske bäst, när man hör, att den är lika med hela åkerarealen i Sverige! Det för Italiens vinalstring mest karaktäristiska är, att den icke arbetar på kvalitetsvara utan nöjer sig med att frambringa enklare sorter för landets eget behov. Italien är alltså visserligen världens starkast vinalstrande land, men ingalunda det mest vinexporterande. Exportens värde är endast 60 milj. kr. Härav kan man också förstå, hur ytterst stark konsumtionen av vin måste vara inom landet, och vilket slöseri som, från nationalekonomisk synpunkt, bedrives med den jord, som användes för vinodlingen. På sina ställen arbetar man dock efter mera rationella principer.

"Nära efter Italien följer Frankrike. Den årligen framställda vinmängden håller sig här omkring eller strax under 50 milj. hektoliter, och för odlingen tagas c:a 1,75 milj. hektar i anspråk. Härtill kommer, att Algeriet, som officiellt är en fransk provins, årligen producerar 10 milj. hektoliter."

Frankrikes vinindustri sysselsätter c:a 7 milj. människor, och Frankrike är, som sagt, det förnämsta vinexporterande landet. Frankrikes vinindustri lider dock för närvarande av overproduktion, beroende på Föreuta Staternas **torrläggning samt de höga** tullarna i andra länder. Av det sagda kan man lätt förstå, varför Frankrike är så avogt stämt mot all rationell nykterhetslagstiftning, samt varför den franska genomsnittsborgaren anser varje åtgärd mot vinbruket vara en förolämpning mot honom själv och en utmaning mot Frankrike.

För att motverka en alltjämnt stigande overproduktion inom vinindustrien ha Frankrikes vinfabrikanter igångsatt en vinpropaganda over snart sagt hela världen, av vilken vi också fingo en ganska märkbbar känning under förbudskampen här i Manitoba. Angående vinpropagandan lämnar författaren följande upplysningar:

"För vinpropagandans rätt bedrivande har man i Frankrike t. o. m. en särskild tidskrift, "Pro Vino," som utkommer varannan månad och räknar synnerligen framstående personer bland sina medarbetare. Tidningen är lagd för en bred pubblik och innehåller alltså även lättlästa saker och t. o. m. poetiska bidrag samt är naturligtvis illustrerad. I första numret hade man emellertid varit litet oförsiktig. Man hade nämligen satt i gång en enquete angående olika bekanta mäns förhållande till vinet. Svaren från en del av de tillfrågade torde nog knappast ha varit, vad man väntat. Så svarade t. ex. marskalk Foch: "Jag dricker vin till alla måltider, men endast litet, mycket litet. Man behöver ej mycket, men man behöver något för att må bra." O. en annan tillfrågad, en medlem av Franska akademien, säger: "Jag dricker endast vatten; tre eller fyra gånger om året låter jag dock fresta mig att dricka ett glas vin." En värld av personer med sådana åsikter som de nu nämnda skulle med säkerhet göra den franska overproduktionen av vin ännu mera kännbar.

För att stimulera intresset för vinet anordnade man i mars i fjor en "nationell vinvecka," vilken avhölls i "Vetenskapsinstitutet för näringshygien." Vid veckans öppnande av jordbruksministern i Sorbonneuniversitetets stora högtidssal voro 800 personer närvarande, bland vilka en mängd av landets främsta personer på olika områden. Den dominerande frågan här som annorstädes var naturligtvis den, hur man skulle kunna skaffa ökade exportmöjligheter. Exporten, som på 1870-talet var uppe i 3,5 milj. hektoliter, är f. n. endast c:a 2 milj. hektoliter, vilket med hänsyn till utvecklingen i övrigt oneklligen måste sägas utgöra ett dystert faktum — för de franska vinodlarna till märkandes. Vad man vill åstadkomma, torde bäst sägas genom att citera en del av jordbruksministerns tal. "Även om vi erkänna den andel, som vårt goda vin utan gensägelse hade i de allierades seger, kunna vi dock icke själva dricka upp allt vad vi producera."

"De franska vinerna äro äkta varor; de äro föremål för en noggrann overvakning, som omöjliggör varje försök till förfalskning. — — Att söka något samband mellan dem och alkoholismen är att göra sig skyldig till en uppfattning, som icke endast är sårande för vår nationella självkänsla utan ett grovt vetenskapligt misstag. — — Ett kraftigt fälttåg måste föras mot förbudsivrarna . Det måste bevisas för dem, icke endast att de ha orätt, när de förneka vinets energigivande egenskaper, utan även att en ökning av vinkonsumtionen för närvarande är det enda praktiskt genomförbara medlet för en effektiv kamp mot alkoholismen. — — Jag uppmanar eder att på alla håll organisera ett verkligt korståg för Frankrikes viner. Då ni föra dem ut över världen, är det vårt fosterlands egen själ, ni göra mer känd. Kan det väl tänkas ett bättre sändebud för vårt land? — Detta, **som med våra fäders** ande fo till **andra folk** den värme och den entusiasm, utan vilka inga stordåd uträttas, och genom vilkas hjälp vi under sekler upprätthållit frihetens välsignelse i världen."

När man begrundar detta tal, kan man ej annat än känna en avsky mot den som uttalat detsamma. Han försmår icke att t. o. m. begagna sig av de fräckaste lögner, som t. ex. den, att vinets spelade en viktig roll i de allierades seger, samt därför att han ockrar på nationalkänslan i och för befrämjandet av sin sak. Den franska vinpropagandan är minst sagt både hutlös och hjärtlös. Den är även typisk för all annan rusdrycspropaganda.

Rätt mången är okunnig om de förhållanden, som tvingade Island och Norge att upphäva förbudet mot import av rusgivande viner. Jacobsson klargör detta förhållande på ett förträffligt sätt, då han säger:

"Man kan tycka, att varken Spanien eller Portugal skulle vara i stånd att spela någon roll i en fråga av internationell räckvidd, och vid ytligt betraktande synes det ej heller möjligt, att deras intressen av vinhandeln skulle kunna jämföras med Frankrikes. Men granskar man förhållandena närmare, finner man, att vinexporten för dessa länder är en ekonomisk faktor av ännu mer vital betydelse är för Frankrike. I Spanien intar vinet tredje platsen som exportämne med ett värde av c:a 80 milj. kr., medan det i Frankrike kommer först i femte rummet. Härtill kommer, att Spanien utför avsevärda mängder obearbetad druvsaft till Frankrike, där man omvandlar den till "äkta franska viner," varför Spanien har intresse av att Frankrikes vinhandel bibehålles. Och i Portugal, där vinexportens värde visserligen endast är 50 milj. kr., kommer den som nummer ett och utgör mer än en femtedel av landets hela utförsel, efter värde räknat. Även den närmaste exportartikeln i ordningen har ett visst samband med vinet. Den utgöres nämligen av kork. Inför dessa siffror förstår man, varför spanska regeringen anses vara den för närvarande mest förbudsfientliga i världen och varför det var Spanien, som tvang både Norge och Island att upphäva förbudet mot införsel av vin. För Norges del har ju även Portugals hållning spelat en viktig roll.

Så länge inga förändringar i förutsättningarna inträffa, komma samtliga nu nämnda länder att stå som bestämda fiender till all rationell nykterhetslagstiftning överallt i världen, ty bibehållandet av dryckesseden är icke, som många tro, i sista hand betingat av traditionen eller av njutningslystnad eller av frihetsbegär. Bibehållandet av dryckesseden är över huvud taget till sitt väsende och sist ett **producentintresse.**

Den fråga, som då står närmast till hands, blir naturligtvis den: Vad är att göra med hänsyn till att minska producentintresset, eller rättare sagt att minska intresset för tillverkningen av rusgivande viner? Huru skall man utnyttja den råvara, vars efter frågan vindruvsodlarne i de vinproducerande länderna äro så beroende av? Svaret kan endast bli: Här är en **omläggning av produktion** nödvändig.

Författaren av den artikel, varur jag citerar, ingår i en längre förklaring över hur detta kan möjliggöras och framhåller som exempel vad som uträttats i detta hänseende i California. Han påpekar, hurusom vindruvsodlarna i California nu efter förbudet till och med skaffa sig en bättre utkomst genom att försälja sina produkter i torkat tillstånd (Sun Maid Raisins, vilka nu göra reklam och äro kända över hela världen) samt för efterrättsändamål, än vad de gjorde under vintillverkningstiden i denna stat. Han nämner också, att det finns stora möjligheter att göra den färska druvsaften hållbar utan jäsning, och att upptäckter gjorts på detta område, vilka verkligen kunna ekonomiskt utnyttjas i stor skala. En omläggning av produktionen efter nämnda linjer skall helt säkert innebära vinproblemets lösning.

Till sist gör författaren följande uttalande:

"Om nu en lösning efter här nämnda linjer är teoretiskt riktig och även praktiskt utförbar, så är det därför visst icke säkert, att den också kommer att verkställas. För vinodlarna måste det alltid vara förenat med ett visst besvär och vissa kostnader att övergå till en ny metod för råvarans förädling. Trögheten kommer här som på alla andra områden att verka. För att verkligen bringa möjligheterna till utförande torde det här som på andra områden behövas tvång. Och detta tvång, som i samverkan med de redan förefintliga möjligheterna skall åstadkomma omläggningen av produktionen, kommer att utövas från förbudsländerna. Väl att märka, endast från sådana, vilka för sin egen export äro oberoende av vinproducenterna. Likaväl som den allmänna opinionen i Förenta staterna tvingat vinodlarna inom de egna gränserna att omlägga sin verksamhet, likaväl kommer denna opinion, i den mån den sprider sig i världen, att tvinga även andra länders vinodlare att göra det. Ty vinproblemet är internationellt icke endast i den meningen, att de vinodlande länderna kunna diktera lagar för de vinkonsumerande, utan även i omvänd mening. Det kräves endast, här som annorstädes, att den, som kare."

Så långt Åke Jacobsson. Tillåt mig som slutord säga, att nykterhetsrörelsen strävar och strider för oändligt mycket mera än blott och bart rusdryckernas avskaffande. Den strider för en i alla avseenden sundare, bättre och livsdugligare mänsklighet. Naturligtvis är vår första uppgift att genomföra totalförbud. När detta mål uppnåtts, har därmed icke, som så många tro, rörelsen förlorat existensberättigande. Av våra erfarenheter här i Manitoba veta vi, att sedan förbudet genomförts, gäller det att med all makt bevara det och göra det respekterat. Vi äro tvingade att delvis skjuta skulden för förbudets nederlag i denna provins på just det faktum, att nykterhetsvännerna icke insågo vikten av ett ännu ivrigare arbete i och för förbudets bevarande. Sådant arbete fordrar mycket uthålligt arbete, åtminstone de första förbudsåren, innan folk mera allmänt hunnit vänja sig vid nya rusdrycksfria levnadsregler.

Sedan förbudet vunnit allmän respekt och blivit stabiliserat, kan ökat intresse ägnas åt andra problem. Det blir då tillfälle för flera att studera t. ex. allt vad ordet ekonomi egentligen innebär. Ett nyktert folk skall bättre lära sig ekonomisera med individernas kroppar och själar, liksom med alla samhälleliga tillgångar. Ett nyktert folk kommer icke att finna sig i att leva kvar under de ruskiga och för människor olidliga förhållanden, som tolererats av alkoholiserade och förslavade varelser. Ett folk befriat från rusdryckssseden kommer att fordra **bättre levnadsvillkor** även i övrigt. Man skall då fordra, att människovärdet höjes över det slavvärde, som nu är rådande, och dessa fordringar skola uppfyllas ganska lätt, då ett av de värsta hindren (rusdryckerna) undanröjts. För realiserandet av detta mål gäller det för oss nykterhetsvänner att trots motgångar arbeta med alla till hands stående medel och krafter.

Vi känna oss svaga och maktlösa inför det oerhörda arbete, som föreligger oss, och mången kanske misströstar och frågar som så: Är det mödan värt att fortsätta i kampen för rusdryckernas bortskaffande? Vad ersättning erhålla vi för vårt arbete? o. s. v. Här, om i något, gäller den principen, att vi icke blott leva för oss själva; vi äro också på sätt och vis ansvariga för våra medmänniskor. Nykterhetsrörelsen har från dess tidigaste dagar besjälats av en **altruistisk** anda, dess fana har varit ett uppoffringens och oegennyttans banér. Allt ideellt arbete är ett självuppoffringens arbete, som varken kan eller har kompenserats med materiella ersättningar. Hur är det icke med lärarna vid våra undervisningsanstalter, redaktörerna för våra tidningar, ledarne inom olika framstegsvänliga folkrörelser, erhålla de någon materiell ersättning som jämförelsevis uppväger de förmågor, den energi, det arbete, de nedlägga i altruismens tjänst? Visserligen icke. På samma sätt är det också med nykterhetsvännernas arbete. Nykterhetsarbetet är ett av de mest oegennyttiga av alla ideella strävanden. En skald illustrerar denna tanke på ett träffande sätt, när han sjunger:

Vad vore livet, om dåsig ro
som släktets lycka bortom nuet anar,
som vägar emot nya tider banar
och spänner över klyftor djärvt sin bro?

Vad vore livet, o mi dåsig ro
vi aldrig hörde hjärtats röst, som manar,
och kände skaparkraft, som hoppfullt danar
den framtidsvärld, där folkens drömmar gro?

Vad vore livet, om ett ädelt syfte
ej dagens gärning över mörkret lyfte
och gav en mening åt vår levnads strid,

om själva med vårt verk vi ej beskärde
var flyktig dag dess innehåll och värde
och strede djärvt för lyckans drömda tid?

Svart och vitt.

Skiss för S. C. T.

Av Einar Cantzler.

Ute ruvade mörkret, natten och alla onda andar över tusende brott och mycken himmelskriande orättfärdighet. Himlen var som en sammetsmantel i en sepiasvart färgton, som här och där tonade i rostgult och smutsblått, men mest av allt var den så mörk, att den inte släppte fram minsta grand av det silversken en måne, som gick på andra kvarteret, slösade med där bakom, utan tvingade jordens barn att vid artificiellt ljus sköta sina tunga plikter där nere i det svarta, hissnande djupet.

Elementen och naturens makter äro många gånger hårda mot oss människor. När vi föredraga solsken och vackert väder, strax blir det motsatsen bara för att göra våra plikter än tyngre att uppfylla än de förut äro.

När vi födas hit till livet, alldeles oförskylt vad oss själva anbelangar, så har ödet en hel massa missöden och missräkningar på lager för oss, kanske innan vi ens hunnit få en skjorta på kroppen.

Låt vara, att vi rätt snart göra oss hemmastadda i vår nya belägenhet, men ändå borde väl ödet en gång lära sig veta hut och inte alltid begagna en stackare till sin flitigt begagnade kastkäpp. — — —

De mörka molnen ligga tungt över berg och dal, skog och sjö, och inne i skogen äro tusen levande varelser o. kanske flera. Inne i skogen ligger också en liten, liten usling till människoboning i en koja.

En kolares enkla koja.

Inne i kojan sitter kolaren, med huvudet fyllt av tankar, ty även en kolare kan tänka, och nere vid den ödsliga myren ryker hans enda mila, utan tillsyn just nu, om man inte ska ta med i räkningen en tjäder upp, som från en ungtall i skogsbrynet nyfiket betraktar glöden, som här och där lysa fram ur stick och bryn.

Men inne i kojan sitter kolaren försänkt i djupa tankar.

Vi låta honom ostörd ha sina tankar för sig själv, ty med den usla betalning han har för sitt arbete kan det ej just vara några glada tankar, som välva sig inne i hans kolsvarta huvud. Den grubblande minen i hans drag bekräftar ytterligare denna uppfattning om tingens ordning. I stället ta vi en titt på kojans inre, vilket ju inte är så mycket att ansträngа sina ögon på. Det dominerande är sot och rök. Ser man litet bättre, ser man en s. k. "brits" med några enkla paltor förenande i sin torftighet, namn, heder och värdighet av sängkläder. Så ett primitivt bord, som inte bara verkar tillyxat utan även är det. På bordet en emaljerad tallrik med en rest av "kolkaka," ett par kaffekoppar, det ena paret för kaffedrickning, det andra för diverse andra ändamål. Adderar man därtill kniv, gaffel och sked samt en form av bleckplåt, så var det är intet mera.

På kojans enda sittmöbel sitter kolaren. Att kalla den en stol är oriktigt, ty det är ej en sådan, blott en avsågad kubb av en grov torrfura ställd på ända. På den andra ändan placerar den sittande sitt slutstycke, och så är den i tjänst all right.

Spiseln är ytterst primitiv. Största delen av murverket är danad av naturens hand i form av en stor sten, mot vilken kojans rökfång är byggt. Sen är det några gråstensblock och ingenting mer.

Insides är spiseln tre väggar timmer med jord innanför. Ovanpå jorden har bildats ett lager av kol och aska och diverse annat, på vilket nu en tjärvedsbrasa drog sin sista suck. På så långt avstånd som utrymmet tillåter står kaffepannan, i vilken de oundgängliga kolkakorna, som äro kolarens lekamliga spis, tre gånger om dagen smidas.

— — —

Vad nu? Minsann är det inte en månstråle, som silar in genom kojans enda fönster, en liten glugg, som är till hälften igenstoppad med hö. Att månstrålen kunde tränga sig in, berodde väl på att den var så liten och tunn och blek; precis som ett litet utsvultet flickebarn var den.

Då reser sig kolaren upp från sittkubben, sträcker på sig, gäspar, kastar ny ved på de falnade glöden, slår upp en kopp kaffe, som han stjälper i sig som hastigast.

Så går han ut i det flödande månskenet därute.

— — —

Molnen äro borta, och månskenet ger glans åt rimklädda träd, stenar och stubbar, och myren därnere där milan står är som en liten sjö av rent månsken. Nyss så svart, nu så ljust. Så är också livet. Nyss så ljust, nu så svart — — —

Två ugglor tjuvtäna månskensduetter från var sin talltopp och etablera då och då ett litet argument om vem av de båda är i stånd att frambringa de mest anskrämliga ljuden.

en sak, i vilken de båda vilja vara styvast. — —

Så där, nu är ju milan alldeles som den ska vara igen, fix och färdig. Ska han gå in och sätta sig och grubbla igen? Nej, bättre då ta i med något nyttigt. Och så börjar han att klyva sin fyllved, den kommer en gång att behövas, när nästa mila skå tändas, och först och främst när den börjar "slå" och kasta av sig den genom hårt arbete påkastade "stybben."

Hjälpkolaren, tjädern, som troget behållit sin plats i ungtallen där ytterst i skogsbrynet, börjar nu finna sig obehövlig och lyfter tungt och obekvämt och med mycket buller sin svart gänsande stoft hydda och forsvinner åt det väderstreck, där han fortast finner, odlade bygder och civilisation.

En aning om en kommande dag fyller luften av obestämbare ljud, och månen ser inte längre så stor ut som nyss.

— — —

En solstråle, som med stort besvär lyckades smita in genom det lilla kojfönstret, fann kolaren sova den rättfärdiges sömn. Vi få väl antaga, att han kunde njuta en sådan sömn, fast så säkert var det väl inte. Den lilla solstrålen gjorde en allra som hastigast inventering av den lilla kojan. Här och där dödade den några bakterier, här och där fann den en liten ren fläck, men den var ju så liten, den stackars solstrålen, och fönstret alldeles för trångt att släppa in flera, så följden blev, att han hade ännu mycket arbete kvar, när som hans moder ropade honom tillbaks.

Det är ju en solstråles mission att lysa upp litet, där det annars är allt för mörkt och kallt.

En tröstlös jobb.

ARBETARNE OCH NYKTERHETSFRÅGAN

Framför undertecknad sitter en grovarbetare vid pass fyrtio år. Anledningen till vårt sammanträffande är, att han bötfällts för fylleri 139 gånger. Han känner sig generad och har svårt att behärska den ånger och självförebråelse, som plågar honom. Till en början är det litet svårt att få ett samtal i gång, men då han så småningom märker, att det ej är en domare utan en förstående medmänniska, som sitter framför honom, kommer hans historia fritt och otvunget. — —

Min mor dog, när jag var fem år gammal, min syster ett år äldre. Far, som enligt vad man berättat mig, var en stor slarver, hade ett par år tidigare rymt från oss. Såväl min syster som jag blevo nu genom fattigvården utackorderade för 60 kronor om året. Vet ni, vad det vill säga att bli utackorderad? Att ej äga en verklig mor, ett hem? Svälta, frysa, bli knuffad, slagen och ingen som säger ett vänligt ord åt en efter kärlek längtande liten parvel... Jag vill helst glömma den tiden, men det går inte.....

Så blev jag konfirmerad och skulle ut i livet för att själv förtjäna mitt bröd. Jag blev antagen som köckpojke på en skuta, och det blev ej heller några sötebrödsdagar. — Så kom jag i land. Arbetade på olika platser, fick slita ont och dåligt betalt. Kämpade en förtvivlad kamp för att hålla mig uppe, och jag hade fyllt 25 år, innan man lyckats förmå mig att smaka några rusdrycker. — Men så gav jag slutligen efter. Herre Gud, jag längtade att få en liten smula glädje i livet, och mina kamrater hade sagt, att spriten ägde en underbar förmåga att förgylla upp tillvaron.

Ja, nu vet jag, vad glädje spriten skänker. I går vart jag tagen av polisen igen för fylleri, och när jag vaknade i morse var min portmonnä borta och hela min avlöning — 125 kronor — också. Det var fjorton dagars strängt arbete.

Vi började nu att räkna på huru mycket pengar han under årens lopp förstört till spritdrycker, och den summan gick, lågt räknat, till 6,000 kronor. — Detta hade han aldrig reflekterat över förr. Sådana saker resonnera vi ej om inom arbetarkretsar. — —

Undertecknad tog sig nu friheten att för honom framhålla följande fakta. Ni sammansluta er i fackföreningar för att tillkämpa er bättre avloningsförhållanden och få en människovärdigare tillvaro. Men vad tjänar nu detta i själva verket till, när ni använder inkomsten till spritdrycker? "Det hjälper ju föga, huru mycket kon mjölkar, när hon ändå sparkar omkull byttan." — Om ni i stället sparade de pengar, som tanklöst och till ingen nytta kastas i halsen på kafé- eller restauranginnehavare eller langare eller "system", så skulle ni ju därigenom skapa er större möjligheter att segra i kampen för bättre livsvillkor. När det blir en strid mellan arbetare och arbetsgivare, så är det ju i många fall så, att det endast blir strejkunderstödet, som skall räcka till underhåll under konflikten. Det finnes inga värdesaker att belå, nej, dessa ha förut omsatts i sprit. Solidariteten må vara aldrig så god, ni bli lättare och medgörligare, ju längre ni få svälta. Hade ni nu plus strejkunderstödet en sparad slant att lita till, ligger det ju i sakens natur, att ni då skulle kunna bjuda ett kraftigare och starkare motstånd. — — Men ni skulle även kunna använda edra sparade slantar till ökandet av edra kunskaper och skapa bättre intellektuella förutsättningar, och som följd härav bättre levnadsförhållanden. — — —

Mannen, som tyst åhört mitt resonnemang, steg upp och slog sin grova arbetarnäve i bordet och med flammande ögon svor han en helig ed, att det skulle bli slut med hans spritumgängelse. "Det här, som herrn sagt, skulle framföras i våra arbetartidningar och på fackföreningarna, men det få vi aldrig höra ett ord om. I stället klandras "nykteristerna," som man föraktlig kallar dem, som verkligen vill vår frihet genom att ta bort spriten. Jag har fått upp mina ögon — visserligen sent, men bättre sent än aldrig."

Det är nu ett år, sedan ovan berättelse ägde rum, och mannen har hållit sitt löfte. —st.

Robin Hood Flour

Ger lika goda resultat vid brödbakning som vid bakelseverk.

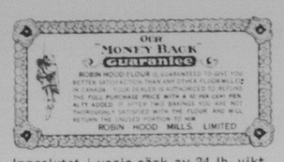

Inneslutet i varje säck av 24 lb. vikt eller däröver

ROBIN HOOD MILLS LTD
MOOSE JAW, SASK. CALGARY, ALTA.

Skandinavisk Färg- och Tvättinrättning
Fjädrar, finare dräkter och hushållsartiklar färgas och rengöras. Fullständig uppsättning av modärna maskiner. Särskild Maif Order avdelning. Skriv på svenska eller engelska.
DUBOIS LIMITED
B. J. LINDAL, Mgr.
Phone A 3763 276 Hargrave St.
Winnipeg, Man.

SCANDIA AND ABINGDON HOTELS
Abingdon Square, 8th Ave., Near 12th Street New York.
Bästa hotell för den resande skandinaviska publiken. Alla modärna ordningar för 2:dra och 3:dje klassens passagerare.
REKOMMENDERAS AV LEDANDE ÅNGBÅTSBOLAG
Passagerare mötas på järnvägsstationen i New York vid ankomsten.

J. J. JOHNSON
Dam- och Herrskräddare
264 Main St. South. Tel. A8484
Winnipeg, Man.
Garanterad Blå Serge Kostym—$50.00

Prenumerera på Svenska Canada-Tidningen